

فهرست مطالب

۱۹	مقدمه
۲۳	بخش اول - جنایات عمدی
۲۳	الف - تعریف قتل و ضرب و جرح عمدی
۲۳	۱ - تعریف قتل عمدی
۲۳	(۱) تعریف قتل عمدی در حقوق موضوعه
۲۴	(۲) تعریف قتل عمدی در حقوق اسلام
۲۵	۲ - تعریف ضرب و جرح و نقص عضو
۲۵	(۱) تعریف ضرب
۲۶	(۲) تعریف جرح
۲۶	ب - مقررات قانونی راجع به جنایات عمدی
۲۹	فصل اول - عنصر مادی جنایات عمدی
۲۹	مبحث اول - وجود شخص مجرمی علیه
۲۹	گفتار اول - وجود شخص زنده
۳۰	الف - سلب حیات
۳۰	۱ - مفهوم حیات
۳۲	۲ - مفهوم سلب حیات
۳۲	(۱) مرگ ظاهری
۳۳	(۲) مرگ واقعی
۳۳	(۳) مرگ مغزی
۳۸	ب - جنایات عمدی بر اعضاء
۳۸	۱ - انواع جراحات
۳۸	(۱) شجاج
۴۰	(۲) چراخ
۴۰	اول - جائمه
۴۱	دوم - نافذه

۶ حقوق جزای اختصاصی (۳)

۴۲	۲ - منافع عضو .....
۴۳	اول - اسیدپاشی .....
۴۵	دوم - نقصان یا شکستن عضو .....
۴۵	سوم - از کار افتادن عضو .....
۴۶	چهارم - فقدان یا نقص یکی از حواس .....
۴۶	گفتار دوم - مثبت یا منفی بودن عمل مرتکب جنایت .....
۴۷	الف - حقوق اسلام .....
۴۸	ب - حقوق موضوعه .....
۴۹	۱ - از منظر تئوری .....
	(۱) عده‌ای معتقدند که در قوانین ایران، حکم صریحی در
۴۹	این مورد وجود ندارد چرا .....
	(۲) بر عکس، عده‌ی دیگری از حقوقدانان معتقدند که باید تحقیق
۴۹	قتل یا صدمات .....
۵۰	۲ - از منظر قانونی .....
۵۶	مبحث دوم - وجود شخص جانی .....
۵۶	گفتار اول - مباشرت در جنایت .....
۵۶	الف - مباشرت مادی .....
۶۰	ب - مباشرت غیرمادی .....
۶۳	گفتار دوم - تسبیب در جنایت عمدى .....
۶۵	الف - انواع سبب .....
۶۵	۱ - سبب حسّی .....
۶۶	۲ - سبب شرعی .....
۶۶	۳ - سبب عرفی .....
۶۷	ب - اجتماع سبب و مباشر .....
۶۷	۱ - اقوی بودن مباشر از سبب .....
۶۸	۲ - اقوی بودن سبب از مباشر .....
۶۸	(۱) مباشر بی اختیار .....
۶۹	(۲) مباشر فاقد مسؤولیت کیفری .....
۷۰	(۳) مباشر جاهل .....
۷۰	۳ - تأثیرپذیر بودن یکسان سبب و مباشر .....

فهرست مطالب □

(۱) زمانی که جنایت مستند به تمام عوامل باشد.....	۷۰
(۲) زمانی که تأثیر رفتار مرتكبان متفاوت باشد	۷۲
فصل دوم - عنصر معنوی جنایات عمدی.....	۷۵
مبحث اول - سوء نیت و انواع آن.....	۷۵
گفتار اول - شرایط احراز سوء نیت	۷۵
الف - وجود اراده	۷۶
ب - وجود قصد	۷۶
ج - نقش انگیزه در ارتکاب جنایت عمدی.....	۷۷
گفتار دوم - انواع سوء نیت	۷۹
الف - سوء نیت عام و خاص.....	۷۹
ب - سوء نیت ساده و سوء نیت با سبق تصمیم	۸۰
ج - سوء نیت احتمالی و جازم.....	۸۱
مبحث دوم - انواع جنایات عمدی.....	۸۲
گفتار اول - انواع جنایت بر اساس سوء نیت مرتكب	۸۳
الف - جنایت مبتنی بر قصد مرتكب	۸۳
ب - جنایت مبتنی بر معین و نامعین بودن شخص مجری علیه.....	۸۴
ج - اشتباه در هویت شخص مجری علیه	۸۵
گفتار دوم - انواع جنایت بر اساس وسیله و وضعیت مجری علیه	۸۷
الف - جنایت ارتکابی بر اساس وسیله	۸۷
ب - انواع وسایل و آلات	۸۹
۱ - وسایل به اعتبار نوع و ماهیّت آن.....	۸۹
۲ - وسایل به اعتبار حسّاس بودن موضع	۹۰
۳ - آلات از پیش تهیه شده نظیر:.....	۹۱
ج - جنایت بر اساس وضعیت مجری علیه	۹۲
بخش دوم - جنایت غیر عمدی	۹۵
فصل اول - رکن معنوی جنایات غیر عمدی	۹۵
مبحث اول - رکن معنوی صدمات غیر عمدی در قانون سال ۱۳۷۰	۹۶
گفتار اول - تعریف بی احتیاطی و بی مبالغه	۹۷
الف - بی احتیاطی	۹۷

۸۰ حقوق جزای اختصاصی (۳)

۹۸	ب - بی مبالاتی
۹۹	گفتار دوم - تعریف سایر خطاهای
۹۹	الف - عدم مهارت
۱۰۰	ب - عدم رعایت نظمات دولتی
۱۰۰	ج - غفلت
	مبحث دوم - رکن معنوی صدمات بدنی غیرعمدی در قانون
۱۰۱	مصوب ۱۳۹۲
۱۰۳	فصل دوم - رکن مادی جنایات غیرعمدی
۱۰۳	مبحث اول - رکن مادی صدمات بدنی شبه عمدی و خطای محض
۱۰۵	گفتار اول - صدمات بدنی شبه عمدی
۱۰۶	الف - فعل مرتكب
۱۰۸	ب - اثر اشتباه در جنایت
۱۰۹	۱ - اشتباه در هدف گیری
۱۱۲	۲ - اشتباه در تشخیص مهدورالدّم بودن مجني علیه
۱۱۳	(۱) - اباحه مطلق
۱۱۵	اول - مرتكبین جرایم موجب حد
۱۲۴	دوم - مرتكبین جرایم حدّی مستوجب قطع عضو
۱۲۵	(۲) اباحه نسبی
۱۲۶	اول - مستحق قصاص نفس یا عضو
۱۲۷	دوم - جنایت واردہ به مجني علیه در حالت دفاع مشروع
۱۳۱	گفتار دوم - جنایات خطای محض
۱۳۲	الف - رکن مادی جنایات خطای محض
۱۳۲	۱ - جنایات در حال خواب و بیهوشی
۱۳۶	۲ - جنایات ارتکابی توسط صغیر و مجنون
۱۳۶	(۱) جنایت ارتکابی به وسیله صغار
۱۳۶	مرحله اول - سن عدم تمیز
۱۳۹	مرحله دوم - کودک ممیز
۱۳۹	مرحله سوم - صغار بالغ
۱۴۰	(۲) جنایت ارتکابی توسط مجانین
۱۴۲	۳ - جنایت ارتکابی به مفهوم خاص خطای محض

فهرست مطالب ۹

۱۴۵	مبحث دوم - جنایت ناشی از رانندگی و سقط جنین .....
۱۴۵	گفتار اول - جنایات غیر عمدی ناشی از رانندگی .....
۱۴۶	الف - رکن مادی .....
۱۴۷	۱ - وسیله ارتکاب .....
۱۴۸	۲ - سمت مرتكب .....
۱۵۰	۳ - نتیجه حاصله .....
۱۵۲	۴ - رابطه علیّت .....
۱۵۴	ب - رکن معنوی .....
۱۵۶	گفتار دوم - سقط جنین .....
۱۵۶	الف - تعریف سقط جنین .....
۱۵۷	ب - رکن معنوی سقط جنین .....
۱۵۹	ج - رکن مادی سقط جنین .....
۱۵۹	۱ - حامله بودن زن .....
۱۶۰	۲ - زمان اسقاط جنین .....
۱۶۰	(۱) - دوره جنینی .....
۱۶۱	(۲) حیات زیستی .....
۱۶۲	(۳) فعل مرتكب .....
۱۶۵	(۴) رابطه علیّت .....

بخش سوم - مراحل مختلف عملیات اجرائی جنایات و همکاری

۱۶۷	در ارتکاب آن .....
۱۶۸	فصل اول - مراحل مختلف عملیات اجرائی جنایات .....
۱۶۸	مبحث اول - جنایات ناقص .....
۱۶۹	گفتار اول - شروع به جنایت .....
۱۷۰	الف - تفکیک شروع به اجراء از تهیّه مقدمات .....
۱۷۱	۱ - نظریه برون ذاتی .....
۱۷۲	۲ - نظریه درون ذاتی .....
۱۷۳	ب - انصراف غیر ارادی .....
۱۷۴	مبحث دوم - اقدامات مجرمانه بدون بهره .....

۱۰ حقوق جزای اختصاصی (۳)

فصل دوم - همکاری در ارتکاب جنایات.....	۱۷۶
مبحث اول - شرکت در جنایت	۱۷۷
گفتار اول - شرکت در جنایات عمدی	۱۸۰
گفتار دوم - شرکت در جنایات غیرعمدی	۱۸۳
گفتار سوم - اشتراک در جنایات	۱۸۸
مبحث دوم - مبادرت و تسبیب و اجتماع آنها در جنایات غیرعمدی ..	۱۹۰
گفتار اول - مبادرت در جنایات غیرعمدی	۱۹۰
الف - اعمالی که افراد مجاز به انجام آن هستند.....	۱۹۰
۱ - اعمال ارتکابی توسط پژوهشگان	۱
۲ - اعمال ارتکابی توسط افراد عادی	۱۹۱
ب - اعمالی که افراد گاهی مجاز و گاهی غیرمجاز به انجام آن هستند	۱۹۳
۱ - توقف غیرمجاز.....	۱۹۳
۲ - فراغواندن افراد به طور مشکوک	۱۹۳
۳ - استفاده غیرمجاز از ملک خود یا دیگری	۱۹۴
گفتار دوم - اجتماع مباشر و سبب در جنایات غیرعمدی	۱۹۵
الف - اقوی بودن مباشر از سبب	۱۹۵
ب - اقوی بودن سبب از مباشر	۱۹۵
۱ - در صورتی که مباشر، موجود جامدی است.....	۱۹۵
۲ - صورتی که مباشر جرم، حیوان است	۱۹۶
گفتار سوم - اجتماع اسباب	۱۹۷
مبحث سوم - معاونت در جنایات	۱۹۸
گفتار اول - سیر تحول قانونگذاری	۱۹۹
گفتار دوم - شرایط تحقق معاونت	۲۰۲
الف - عمل اصلی قابل مجازات باشد	۲۰۲
ب - تحقق عمل مثبت مادی	۲۰۴
ج - وجود وحدت قصد بین معاون و مباشر جرم	۲۰۶
۱ - معاونت در جنایات عمدی	۲۰۶
۲ - معاونت در جنایات غیرعمدی	۲۰۷
د - تقدّم یا اقتران زمانی بین رفتار معاون و مرتكب جرم	۲۱۱

فهرست مطالب ۱۱

۲۱۱	گفتار سوم - مصادیق معاونت در جنایات .....
الف - ترغیب	الف - ترغیب .....
ب - تهدید	ب - تهدید .....
پ - تطمیع	پ - تطمیع .....
ت - تحریک	ت - تحریک .....
ث - معاونت از طریق دسیسه، فریب یا سوء استفاده از قدرت	ث - معاونت از طریق دسیسه، فریب یا سوء استفاده از قدرت .....
۲۱۴	۱ - دسیسه .....
۲۱۴	۲ - فریب .....
۲۱۵	۳ - سوء استفاده از قدرت .....
ج - معاونت از طریق تهیه وسایل ارتکاب جرم	ج - معاونت از طریق تهیه وسایل ارتکاب جرم .....
چ - معاونت به وسیله ارائه طریق	چ - معاونت به وسیله ارائه طریق .....
ح - معاونت به وسیله تسهیل ارتکاب جرم	ح - معاونت به وسیله تسهیل ارتکاب جرم .....
۲۲۳	بخش چهارم - راههای اثبات جنایات .....
۲۲۴	فصل اول - ادله اثباتی عام .....
۲۲۵	بحث اول - اقرار .....
۲۲۶	گفتار اول - شرایط اقرار .....
۲۲۷	الف - شرایط مقر .....
۲۲۸	ب - صراحت در اقرار .....
۲۲۸	ج - عدم اخذ اقرار با شکنجه .....
۲۲۹	گفتار دوم - کمیّت و کیفیّت اقرار و انکار بعد از اقرار .....
۲۲۹	الف - کمیّت و کیفیّت اقرار .....
۲۳۱	ب - انکار بعد از اقرار .....
۲۳۳	بحث دوم - شهادت شهود .....
۲۳۳	گفتار اول - تعریف و شرایط شهادت .....
۲۳۳	الف - تعریف شهادت .....
۲۳۴	ب - انواع شهادت .....
۲۳۴	۱ - شهادت شرعی .....
۲۳۴	(۱) - شهادت از دیدگاه قرآن مجید .....
۲۳۵	(۲) احادیث و روایات .....

۱۲ حقوق جزای اختصاصی (۳)

۲۳۶	۲ - شهادت غیرشرعی
۲۳۷	ج - شرایط شاهد شرعی
۲۳۸	اول - بلوغ
۲۳۸	دوم - عقل
۲۳۸	سوم - ایمان
۲۳۸	چهارم - عدالت
۲۳۹	پنجم - طهارت مولد
۲۳۹	ششم - ذی نفع نبودن در موضوع
۲۳۹	هفتم - نداشتن خصوصیت با طرفین یا یکی از آنها
۲۴۰	هشتم - عدم استغفال به تکدیگری و ولگرد نبودن
۲۴۰	گفتار دوم - کمیت و کیفیت شهادت
۲۴۰	الف - کمیت شهادت
۲۴۱	ب - صراحت و قطعیت در شهادت
۲۴۲	ج - منع اجبار اشخاص به شهادت
۲۴۴	د - ضمانت اجرای شهادت دروغ
۲۴۵	بحث سوم - سوگند و علم قاضی
۲۴۵	گفتار اول - سوگند
۲۴۵	الف - شرایط سوگند
۲۴۶	ب - کمیت و کیفیت اداء سوگند
۲۴۷	گفتار دوم - علم قاضی
۲۴۷	الف - نظرهای متفاوت فقهای اسلام
۲۴۹	ب - علم قاضی در قوانین موضوعه
۲۴۹	۱ - علم قاضی در قوانین جزائی گذشته
۲۵۱	۲ - علم قاضی در قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲
۲۵۳	فصل دوم - قسامه
۲۵۳	بحث اول - تعریف قسامه و لوث
۲۵۳	گفتار اول - سیر تحول تاریخی
۲۵۳	الف - قسامه از احکام امضائی اسلام است
۲۵۴	ب - قسامه از احکام تأسیسی اسلام است
۲۵۵	گفتار دوم - مفاهیم قسامه و لوث

فهرست مطالب ۱۳

الف - تعریف لوث ۲۵۶
ب - تعریف قسامه ۲۵۶
مبحث دوم - شرایط قسامه ۲۵۸
گفتار اول - شرایط مدعی و مدعی علیه ۲۵۸
الف - شرایط مدعی ۲۵۸
ب - شرایط مدعی علیه ۲۶۰
گفتار دوم - سایر شرایط ۲۶۱
الف - عدم تردید در امارات و قراین ۲۶۱
ب - علم و آگاهی در قسم ۲۶۱
ج - حضور متهم در محل جنایت ۲۶۳
مبحث سوم - کیفیت، کمیّت و سقوط قسامه ۲۶۴
گفتار اول - کیفیت قسامه ۲۶۴
الف - درخواست دلیل از متهم بر نفی اتهام ۲۶۴
ب - درخواست قسامه از متهم ۲۶۶
ج - اثبات قسامه به شکل مردّد ۲۶۷
گفتار دوم - کمیّت قسامه ۲۶۸
الف - تعداد قسم در جنایت عمدی و غیرعمدی بر نفس ۲۶۸
ب - تعداد قسم در جنایت بر اعضاء و منافع ۲۷۰
گفتار سوم - سقوط قسامه ۲۷۲
الف - سقوط قسامه به وسیله بینه ۲۷۳
ب - سقوط قسامه به علت کذب بودن سوگند ۲۷۳
بخش پنجم - مجازات جنایات ۲۷۵
فصل اول - مجازات جنایات عمدی ۲۷۵
مبحث اول - مجازات جنایت عمدی بر نفس ۲۷۶
گفتار اول - ماهیّت و شرایط عمومی قصاص ۲۷۸
الف - ماهیّت قصاص ۲۷۸
۱ - آیا قصاص حق است؟ ۲۷۸
۲ - حق الناسی بودن قصاص ۲۷۹
۳ - جنبه عمومی قصاص ۲۸۰

۱۴ حقوق جزای اختصاصی (۳)

۲۸۴	ب - شرایط عمومی قصاص.....
۲۸۵	۱ - فقدان رابطه پدر و فرزندی .....
۲۸۷	۲ - شرط عاقل بودن مرتكب جرم .....
۲۸۸	۱ - ۲ - جنایت مجنون علیه فرد عاقل .....
۲۸۹	۲ - جنایت عاقل علیه شخص مجنون .....
۲۹۱	۳ - ارتکاب جنایت در حال مستنى .....
۲۹۳	ج - شرط تساوی در دین .....
۲۹۵	گفتار دوم - شرایط اجرای قصاص .....
۲۹۵	الف - صاحبان حق قصاص .....
۲۹۸	ب - درخواست حق قصاص .....
۲۹۸	۱ - ولی دم واحد .....
۲۹۹	۲ - ولی دم متعدد .....
۲۹۹	۱ - صاحبان حق قصاص متعدد و حاضر .....
۳۰۰	۲ - غایب بودن برخی از اولیاء دم متعدد .....
۳۰۱	۳ - اولیاء دم متعدد همراه با افراد صغیر یا مجنون .....
۳۰۵	گفتار سوم - اجرای قصاص، موانع و سقوط آن .....
۳۰۵	الف - لزوم اذن مقام معظم رهبری .....
۳۰۶	ب - پرداخت تفاضل دیه .....
۳۰۷	۱ - قاتل و مقتول واحد باشند .....
۳۰۸	۲ - قاتل، واحد و مقتول، متعدد باشند .....
۳۰۸	۳ - قاتلین، متعدد و مقتول، واحد باشند .....
۳۱۰	ج - موانع اجرای قصاص .....
۳۱۰	۱ - حامله بودن محکوم به قصاص .....
۳۱۱	۲ - فرار جانی .....
۳۱۴	د - موارد سقوط اجرای مجازات .....
۳۱۴	۱ - فوت جانی .....
۳۱۶	۲ - گذشت اولیاء دم از قصاص .....
۳۱۸	۳ - عفو جانی توسط مجنون علیه قبل از فوت .....
۳۱۹	ه - نحوه اجرای قصاص نفس .....
۳۲۲	مبحث دوم - مجازات جنایت بر عضو یا منفعت .....

۱۵ فهرست مطالب

گفتار اول - شرایط اجرای قصاص عضو و منافع ۳۲۳
الف - شرایط مشترک بین قصاص نفس و عضو ۳۲۳
ب - شرایط خاص قصاص اعضاء ۳۲۴
۱ - تساوی در محل عضو مجرح یا مقطوع ۳۲۴
۲ - تساوی در مقدار ۳۲۵
۳ - عدم تلف جانی یا عضو دیگر او ۳۲۶
۴ - تساوی در سالم بودن اعضاء ۳۲۷
۵ - تساوی در اصلی بودن اعضاء ۳۲۷
۶ - عدم تساوی در جنسیت ۳۲۸
گفتار دوم - نحوه اجرای مجازات قصاص عضو ۳۲۹
الف - عدم تأخیر در اجرای قصاص ۳۳۰
ب - در صورتی که بیش از اندازه جرح، قصاص کند ۳۳۱
ج - برطرف کردن موانع جهت اجرای قصاص ۳۳۱
د - ابزار به کارگیری اجرای قصاص ۳۳۲
ه - اجرای قصاص در مورد اعضاء صورت ۳۳۵
۱ - قصاص چشم ۳۳۵
۲ - قطع لاله گوش و بینی ۳۳۶
و - اختیار مجنتی علیه در اجرای قصاص عضو ۳۳۶
فصل دوم - مجازات جنایات غیر عمده ۳۳۸
مبحث اول - تعریف و ماهیت دیه ۳۳۹
گفتار اول - تعریف دیه و ارش ۳۳۹
الف - تعریف دیه ۳۳۹
ب - تعریف ارش ۳۴۱
گفتار دوم - ماهیّت دیه ۳۴۳
الف - آنان که معتقد به جبران خسارت بودن دیه هستند ۳۴۳
ب - آنان که معتقد به مجازات بودن دیه هستند ۳۴۴
ج - کسانی که معتقد به جنبه ماهیّتی دوگانه دیه هستند ۳۴۵
مبحث دوم - مسؤولیت پرداخت دیه و مهلت آن ۳۴۹
گفتار اول - مسؤولین پرداخت دیه ۳۴۹
الف - پرداخت دیه توسط جانی ۳۴۹

۱۶ حقوق جزای اختصاصی (۳)

۳۵۱	ب - پرداخت دیه توسط عاقله .....
۳۵۲	۱ - تعریف عاقله .....
۳۵۳	۲ - دلایل مشروعیت عاقله .....
۳۵۷	ج - پرداخت دیه توسط بیتالمال.....
۳۵۷	۱ - عدم تمکن مالی عاقله .....
۳۵۸	۲ - عدم تمکن مالی اقلیت‌های دینی .....
۳۵۹	۳ - تیراندازی مأمورین نظامی و انتظامی بر حسب وظیفه قانونی ..
۳۶۰	۴ - فرار متهم در جنایات .....
۳۶۱	۵ - عدم شناسائی جانی .....
۳۶۵	۶ - اقرار به جنایت توسط جانی .....
۳۶۶	۷ - مردّ بودن جانی بین دو یا چند نفر .....
۳۶۸	گفتار دوم - دریافت کنندگان دیه و مهلت پرداخت آن .....
۳۶۸	الف - دریافت کنندگان دیه .....
۳۶۸	۱ - مجنّی عليه .....
۳۶۸	۲ - ورثه مقتول .....
۳۶۹	۳ - بیتالمال .....
۳۶۹	۴ - جهات برّ و احسان .....
۳۷۰	ب - مهلت پرداخت دیه .....
۳۷۳	مبحث سوم - مقادیر دیه .....
۳۷۳	گفتار اول - دیه نفس .....
۳۷۳	الف - دیه نفس مرد مسلمان .....
۳۷۵	ب - دیه نفس زن مسلمان .....
۳۷۶	ج - دیه نفس طفل متولد از زنا .....
۳۷۷	د - دیه نفس مرد غیرمسلمان .....
۳۸۰	گفتار دوم - دیه اعضاء .....
۳۸۱	الف - دیه جراحات واردہ بر سر و صورت .....
۳۸۳	ب - جراحات واردہ بر سایر نقاط بدن .....
۳۸۴	۱ - جائیفه .....
۳۸۵	۲ - نافذه .....

۱۷ ■ فهرست مطالب

بخش ششم - تقلب در مواد غذائی، آرایشی، بهداشتی و داروئی	۳۸۷
فصل اول - تقلب در امور داروئی و بهداشتی	۳۸۸
الف - رکن قانونی	۳۸۸
ب - رکن مادی و مجازات متخلفین	۳۸۸
۱ - ضوابط تأسیس مؤسسات پزشکی	۳۸۸
۲ - شرایط ساخت و ورود دارو و فرآورده‌های بیولوژیک	۳۹۰
۳ - تهیه مواد داروئی تقلبی	۳۹۱
گفتار اول - تعریف تقلب	۳۹۳
گفتار دوم - موارد قانونی	۳۹۴
گفتار سوم - نحوه اجرای محکومیت به دیه	۳۹۶
الف - نحوه پرداخت دیه توسط مرتكب	۳۹۶
ب - نحوه اخذ دیه از فراری دهنده جنایت	۳۹۷
پ - اجرای قصاص مشروط به ردّ فاضل دیه	۳۹۸
ت - نحوه اخذ دیه از عاقله	۳۹۸
ث - نحوه پرداخت دیه توسط بیمه	۳۹۸
ج - تکلیف پرداخت دیه در صورت فوت محکوم	۳۹۹
ج - نحوه پرداخت دیه به صاحبان حق دیه	۴۰۰
فصل دوم - تقلب در مواد غذائی، خوردنی و آشامیدنی	۴۰۰
گفتار اول - رکن قانونی	۴۰۱
گفتار دوم - رکن مادی	۴۰۱
الف - عرضه یا فروش جنسی به جای جنس دیگر	۴۰۱
ب - مخلوط کردن مواد خارجی به جنس به منظور سوء استفاده	۴۰۲
پ - عدم رعایت استاندارد یا فرمول ثبت شده	۴۰۲
ت - فروش و عرضه جنسی فاسد و تاریخ مصرف منقضی	۴۰۳
ث - به کار بردن رنگ‌ها و اسانس‌ها	۴۰۳
ج - ساختن مواد تقلبی خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی ..	۴۰۴
گفتار سوم (رکن معنوی)	۴۰۵
فصل سوم - مجازات جرم تقلب در مواد غذایی، خوردنی، آشامیدنی	۴۰۶
مبحث اول - مجازات تقلب در مواد خوردنی و آشامیدنی	۴۰۷
گفتار اول - مجازات عرضه یا فروش جنسی به جای جنس دیگر ..	۴۰۷

۱۸ حقوق جزای اختصاصی (۳)

گفتار دوم - مجازات مخلوط کردن مواد خارجی به جنس به منظور سوءاستفاده ۴۰۸
گفتار سوم - مجازات عدم رعایت استاندارد یا فرمول ثبت شده ۴۰۸
گفتار چهارم - مجازات فروش و عرضه جنس فاسد ۴۰۹
گفتار پنجم - مجازات به کار بردن رنگها و اسانسها ۴۱۰
مبحث دوم - مجازات تقلب در مواد آرایشی، بهداشتی ۴۱۰
گفتار اول - مجازات عرضه یا فروش جنسی به جای جنس دیگر ۴۱۰
گفتار دوم - مجازات مخلوط کردن مواد خارجی به جنس ۴۱۱
گفتار سوم - مجازات عدم رعایت استاندارد یا فرمول ثبت شده ۴۱۲
گفتار چهارم - مجازات فروش و عرضه جنس فاسد ۴۱۳
گفتار پنجم - مجازات به کار بردن رنگها و اسانسها در مواد آرایشی و بهداشتی ۴۱۵
فهرست منابع و مأخذ ۴۱۶